

BELİRSİZ ALACAK DAVALARI HAKKINDA ANAYASA MAHKEMESİ KARARINA İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Faysal Çiftçi ve diğerlerinin ("Başvurucular") 2019/17969 numaralı başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 06.10.2023 tarih ve 32331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08.06.2023 tarihli kararı ("Karar") ile belirsiz alacak davası niteliğinde açılan işçilik alacaklarına ilişkin tazminat davasının ilk derece mahkemesi ve Yargıtay 22. Hukuk Dairesinin hukuki yarar yokluğundan usulden reddine ilişkin kararlarının, Başvurucular'ın Anayasa'nın 36. maddesi ile güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkına ölçüsüz bir müdahale teşkil ettiğine ve bu hakkın ihlal edildiğine karar vermiştir.

I. ARKA PLAN

Başvurucular, ilk derece mahkemesinde belirsiz alacak davası niteliğinde işçilik alacaklarına ilişkin tazminat davası açmışlardır. İlk derece mahkemesi davaların kabulüne karar vermiştir. Davalı işverenin temyiz talebi üzerine Yargıtay 22. Hukuk Dairesi, kararların hepsini aynı gerekçe ile bozmuştur. Daire kararında, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 107. Maddesinde düzenlenen belirsiz alacak davasının miktarı ve değeri tam tespit edilemeyen alacaklarla ilgili olarak açılabileceğini, Başvurucular'ın dava konusu işçilik alacaklarının miktarını belirleyebilme imkanına sahip olduğunu belirtmiş ve davanın belirsiz alacak davası olarak açılması sebebiyle Başvurucular'a herhangi bir süre verilmeden hukuki yarar yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiğine karar vermiştir. İlk derece mahkemesi bozma kararına uyarak davaları hukuki yarar yokluğundan reddetmiştir. Başvurucular kararları temyiz etmişse de Yargıtay 22. Hukuk Dairesi temyiz taleplerini reddetmiştir. Başvurucular Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

II. ANAYASA MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ

Anayasa Mahkemesi, işçilik alacaklarının miktarının belirlenebilir olmasına karşın Başvurucular'ın belirsiz alacak davası açmış olması sebebiyle, Yargıtay 22. Hukuk Dairesinin bozma kararı uyarınca ilk derece mahkemesince hukuki yarar yokluğundan davanın usulden reddine ilişkin kararın, mahkemeye erişim hakkının ihlal edip etmediğini değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi, 6100 sayılı kanunda, usule aykırı olarak düzenlenen dava dilekçelerinin usulüne uygun hale getirilmesi için hakime güçlü yetkiler verildiğini, bunun amacının davacının maddi hakkının şekli eksiklikler sebebiyle usule feda edilmesinin önlenmesi olduğunu, hatalı olarak belirsiz alacak davası şeklinde açıldığının düşünülmesi halinde davanın genel eda davası olduğunun kabul edilerek talep sonucunu netleştirilmesi için süre verilmesinin davanın usulden reddi şeklindeki ağır bir müdahaleden kaçınılmasını sağlayacak bir araç olduğunu açıklamıştır. Anayasa Mahkemesi, doğrudan davanın reddi yerine uyuşmazlığın karara bağlanması ve davanın açılmasını sağlamak için daha hafif müdahale teşkil eden araçların seçilmesi gerektiğini belirttikten sonra belirsiz alacak davası olarak açılan davanın doğrudan usulden reddine karar verilmesinin, mahkemeye erişim hakkına ölçüsüz bir müdahale teşkil ettiğine karar vermiştir.

III. SONUÇ

Her ne kadar Anayasa Mahkemesi işçilik alacakları üzerinden bir değerlendirme yapmış olsa da Anayasa Mahkemesinin açıklamaları tüm hukuk davaları bakımından geçerli olup belirsiz alacak davası şeklinde açılmasında alacağın belirli veya belirlenebilir olması sebebiyle hukuki yarar olmayan davalarda, mahkemelerin dava şartı incelemesinden sonra doğrudan usulden ret yerine davanın eda davası olarak kabul edilip davacıya süre verilerek talep sonucunu netleştirmesi gerekmektedir.

Herhangi bir sorunuz olması halinde bizlerle her zaman iletişime geçebilirsiniz.

İletişim

Burçak Kurt Biçer

Yönetici Ortak

burcak.bicer@bicerguner.com

Can Güner

Kurucu Ortak

can.guner@bicerguner.com

Doğaç Karakurt

Avukat

dogac.karakurt@bicerguner.com